

Dr. Reisz Terézia, Ph.D
egyetemi docens

*Felnőttoktatási és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar,
Pécsi Tudományegyetem*

A szövegértés szociokulturális komponensei

A felsőoktatás tömegessé válásával mára problémává vált, hogy a középfokról kilépő különféle társadalmi háttérű fiatalok milyen teljesítménnyel érkeznek a hazai felsőoktatási intézményekbe.

Az elmúlt évtizedben a közoktatási és felsőoktatási expanzió hatására, valamint külföldi mintákat követve számos kutatás indult a közoktatásban tanulók iskolai teljesítményének mérésére. Kimutatták az olvasás- és szövegértési képességnek más tanulási képességekre gyakorolt hatását, valamint azt is, hogy idehaza a szülői háttér különösen nagy hatással van az iskolai teljesítmények alakulására. Keveset tudunk azonban arról, hogy a felnőtt korcsoportokban, valamint a közoktatás és a felsőoktatás, felnőttoktatás átmenetében miként befolyásolja az egyetemre jutás esélyét az alapkompenciák megléte. Hipotézisünk szerint a fiatal felnőttek egyetemi tanulmányainak előmenetelét befolyásolják az iskolai előéletük során elsajátított tanult képességek, valamint a családban felhalmozott szociokulturális előnyök és hátrányok.

A Pécsi Tudományegyetemen zajló kutatás mintájában 15-17 felsőfokú oktatási intézmény első éves hallgatói vettek részt. Először 2005/2006. őszén 2865 fő első éves egyetemistát, majd 2006/2007. tanév első napján 1925 fő újonnan fölvelt nappali és levelező tagozatos hallgatóval képesség tesztekkel töltöttünk ki. A fiatal felnőttek családi háttérét és életmódját szociológiai kérdőívek segítségével ismertük meg.

Az előadás újdonságának ígérkezik a fiatalabb és idősebb generációk, a nappali és levelező képzésben tanulók teljesítményének és a képzésük sikertényezőinek bemutatása, különös tekintettel a családi háttér hatására és azok szociokulturális összetevőire. Ismertetjük továbbá az új típusú validált mérési eszközeink metodikai sajátosságait és azok felhasználási területeit.

Dr. Terézia Reisz, Ph.D
Associate Professor

Faculty of Adult Education and Human Resources Development
University of Pécs

The Socio-Cultural Components of the Reading Comprehension Ability

As higher education has become part of mass education it already faces serious problems concerning what performance young people leaving secondary education and having diverse family backgrounds bring with themselves.

As a result of the expansion in the fields of school education and higher education taking place of the past decade, as well as following foreign examples, several researches have been launched to assess how students perform in school. The appropriate international literature point out the transfer effects of abilities. We know little of how the existence of the basic competencies influences the chances to get into university among the adults and during the transition between school education and higher education. According to our hypothesis the university performance of young adults are influenced by the abilities they have acquired during their school-years and also by the socio-cultural advantages and disadvantages accumulated in their families.

The research sample of the University of Pécs included first-year students from 15-17 institutions of higher education. First, in the autumn of the 2005/2006 school-year we surveyed 2865 first-year university students, then of the 2006/2007 school-year another 1925 fresh full-time and correspondence students were tested. We got information about the family background and lifestyle of the young adults using sociological questionnaires.

The lecture promises to have some novelties including the introduction of the performances of the younger and the older generations, that is of those who are full time students and of those who take part in correspondence courses. We shall also introduce the success factors of their education with particular attention to the effect of their family background and its socio-cultural components. We shall present the methodological features of our new type, validated assessment means and their fields of use.